

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 firtal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
ezimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos.**

Tartalom: A biztosítás előnye a gazdára nézve. Erdélyi Károly. — A gyöngytyuk tenyésztés r. — A kezdő méhészeknek. Kovács Antal. — Kertészeti szakosztályunk működése 1882-ben. VI. Szentgyörgyi Lajos. — Egyveleg: Válás. Felhívás a ménlótulajdonosokhoz. Pályázati hirdetés. A tehének elvetélése. Értesítés. — Üzleti heti szemle. — Piaci árak. — Hirdetések. —

A biztosítás előnye a gazdára nézve.

A gazdának ugy tárgyi, valamint személyi hitele szoros összefüggésben áll biztosítási körülményeivel. Sajnos, hogy e valóban áldásos intézménynek különféle nemei közül alig egy-kettővel s azokkal is vajmi ritkán találkozunk, főleg kisbirtokos gazdáinknál. Mint az idevágó legújabb statisztikai kimutatásból látható, nálunk még leginkább el van terjedve a tűzkár elleni biztosítás; sokkal kevésbé a jégkár elleni, a marhabiztosítás pedig már csak felette szörványosan fordul elő.

Kiki beláthatja, hogy a biztosítás az egyetlen mód, mely által a gazda az üzletével járó kockázatot lehetőleg csökkentheti; mégis mily kevesen vannak, kik azt ma igénybe veszik! Pedig miként számíthat hitelre a gazda, ha lakása és egyéb épületei a tűzvész ellen, termése és állatai pedig az elemi és egyéb csapások ellen védve nincsenek; ha őt egyetlen égés koldussá teheti, aratási reményeit egyetlen zivatar egész évre szétulhatja!

És a felhozott baleseteken kívül még egyéb csapás is érheti a gazdát. Például egy haláleset ép oly megsemmisítő hatással lehet a kisbirtokos gazda viszonyaira, mint a városi polgár családjának sorsára. Ha meghal a nő: mily sok zavar és szerencsétlenség kútforrását képezheti ez esemény a gazdára nézve! A vagyon megoszlik, nagy része gyakran idegen kezbe megy át vagy szétarabolgatik a gyermekek között. Sok szép birtok tönkrement vagy legalább is meggyengült már ily

módon. És egy egyszerű életbiztosítás által mindezen veszélyt és kellemetlenséget el lehetno háritani, valamint a hátramaradt férj részére lehetővé tenni, hogy gazdaságát megszakítás nélkül tovább folytathassa.

Ha a férj hal meg, akkor a hátramaradt özvegynek a legtöbb esetben még szomorubb sors jut osztályrészül; főleg, ha felnőtt gyermekek vannak, kik sokszor a leggyengédtelenebb módon követelik örökségüket. A szegény özvegy nem képes a reá zuduló kötelezettségeknek semmi egyéb módon eleget tenni, mint a vagyon felosztása által; pedig ha a családfo annak idején az életbiztosításhoz folyamodott volna, e kellemetlenséget el lehetett volna háritani.

Némely, több gyermekkel megáldott családapa idősb fiainak gondos és költséges nevelést adván, csak azon veszi magát észre, hogy mire a kisebbekre kerülne a sor, gazdasága a fokozott költségek által túl van terhelve adóssággal. Kénytelen lesz tehát az ifjabb gyermekek neveltetéséről lemondani és őket nem ritkán az idősb testvérek kegyelmére bízni, sőt az is akárhányszor megtörténik, hogy végre maga az apa is kegyelemkenyérre kerül. Holott életbiztosítás, illetőleg gyermekei részére eszközölt csekély évi befizetések által elérhette volna azt, hogy a gyermekei nevelésére fordított költséget, midőn azok bizonyos kort elértek, ha nem is egészen, legalább részben visszkapja.

Vagy tegyük fel, hogy gazdaságát valaki már meglehetősen súlyos adóssággal terhelve vette át. Ily adósságtól menekülni bizonyára csak a legritkább esetben sikerül; mert még a legszorgalmasabb gazda sem képes arra, hogy egy adóssággal terhelt birtok jövedelméből a kamatok fizetése mellett még jelentékeny összegeket is takarítson meg. De arra már igen is képes lenne, hogy az adósságával fölerő összegnek megfelelő mérsékelt biztosítási díjakat évenként befizesse. Már most ha halála bekövetkezik, történjék ez bár az első évi díj befizetése után, örökösei megkapják az intézettől a biztosított összeget s

abból a birtokot terhelő adósságot kifizetvén, minden nehézség nélkül fenntarthatják magukat. Ha ellenben a biztosítás nem csupán halálesetre, hanem elérésre is szól és az illető a kikötött életkort csakugyan el is éri: ez esetben meg lesz azon öröme, hogy az évi biztosítási díjak befizetése által még életében megszabadul oly adósságól, melyet semmi egyéb módon nem sikerült volna nyakáról leráznia.

Számos példát lehetne még felhozni a biztosítás előnyös voltának bebizonyítására; de azt hisszük, hogy ebbeli célunkat a fentebbiek által is sikerült elérnünk vagy legalább megközelítenünk. Hogy pedig az életbiztosítás a kisbirtokos gazdára nézve olyannyira fontos személyi hitel emelkedését hatalmasan előmozdítaná, azt — úgy hisszük — bizonyítgatni is fölösleges. Mivel inkább biztosítva van a gazda a baleset és bármely gonosz körülmény ellen, annál hajlandóbb lesz a töképezen arra, hogy nála helyezze el tőkét. Gazdasági viszonyaink javulása, a takarékosági ösztön növekedése, a birtokok ugyanazon kézben maradása, kevesebb végrehajtás utáni árverés és ugy nevezett „szabad kézből“ való eladás, nagyobb adóképeség; ime, ezek járnának nyomában a biztosítás nagyobb fokú elterjedésének.

A mai korban tehát mindazon gazda, a ki a társadalom és saját családjára iránti kötelességeit felfogja és komolyan teljesíteni akarja: igyekszik a biztosítás által nyújtott előnyöket kiaknázni; hogy vagyonát és hozzátartozóinak jövőjét biztosítván, ez által magának meggyugtató öntudatot szerezzen.

Erdélyi Károly.

A gyöngytyúk-tenyésztés.

Hogy a gyöngytyúk mai napig inkább, mint dísz- és fényűzési madár tartatott, annak lehet tulajdonítani, hogy annak gazdasági tulajdonai még elezendőleg fel nem ismertettek. Hogy ezen állatok is a hasznos házi állatok sorába felvétessenek, legyen szabad több évi tapasztalat után előnyükre egyet-elmást felhoznom.

Hazája a gyöngytyúknak északnyugoti Afrika, honnan a közép tenger északi partjaira hozatott. Vad állapotban találjuk azt nagyobb csapatokban Amerikában és nyugoti Indiában is, hol, mint igen kedvelt, de nehezen elejthető vad szerepel, mint-hogy igen félénk és elővigyázó, vagy a sűrű bokrokba elbújik vagy magasra felrepül.

A gyöngytyúk a fogoly és fázán közt foglal helyet. Külseje nálunk ismeretes lévén teirára nem szorul. Van több fajtája, nálunk csak az aczélszürke és a fehér jön tekintetbe. Fel-tűnő, hogy házi tenyésztése, mily kevés befolyással volt azokra; nemcsak tollzatuk színe, de a régi vad-ságukból is sok felmaradt, félénkek s a többi szárnyas állatokkal folyton hadi lábbon állanak.

A gyöngytyúknál a nem nehezen felismerhető, de a kakas még is nagyobb s bízke és bátor magatartása által tűnik ki; tyúkját minden megtámadás ellen megvédeni kész. Sívító síphoz hasonló hangját kellemtelen, de azért jó időjő-oknak és tyúkol-örzölnek tartatnak. Szabadban nem élnek párosan,

hanem csoportokban, azért, ha házilag tenyésztetnek egy kakasra 6—8 tyúkot számíthatunk; ha két kakas találkozik, akkor, mint ez a tyúkfajoknál általános, elkeseredett harcot vív-nak, melynek a gyengébb reudesea áldozatul esik.

Hogy a gyöngytyúk-tenyésztést okszerűen üzhessük, szükséges, hogy számukra magas kerítéssel körülvett nagy gyepes udvart berendezzünk. Minthogy füvet és húst jobban szeretnek, mint szemes takarmányt, tartásuk nem csak olcsó, de minthogy sok káros rovar pusztítanak, hasznos is. Szárnyaikat megnyirbálni tanácsos, mert vad természetüknek engedve megszire elrepülnek s magas fákra letelepednek. Magától értetik, hogy éjjel ólba zárandók, hogy a hideg és ragadozó állatok ellen védve legyenek. A tyúk nehezen szokja meg, hogy tojásait általunk készített fészekbe rakja; legjobban szeret földre tojni, ösztönszerűleg valamely bokros félre eső helyen. Midőn már 13—15 tojást tojt, azokat kitartással ki is költi s csirkéit gondosan vezeti. Minthogy azonban ezen természetes költés nem mindég biztos, jobb a tojásokat azonnal elvenni, fészkeikbe egy-két utánzott tojást téve, mi által a tyúk további tojásában nem zavartatja magát, hanem csaknem egész nyáron át folyton körülbelől 100 tojást tojik. Ha valamely tyúk alkalmas tojóhelyet talál, csak nem bizonyos, hogy a többi is azt a helyet választja.

A költési hajlam a gyöngytyúknál nem nagy s ha a tojás termelésre sulyt fektetünk, rendszeren csak ősszel jelentkezik, midőn a csirkék felnevelésére már rövid az idő. Minthogy a nem általuk választott fészket nem szívesen foglalják el, tanácsos tojásaikat Bantam tyúkokkal kiköltetni, mert a nehezebb fajta tyúkok az eleinte igen gyenge csirkéket könnyen összenyomják. A csirkék felnevelése nehéz, mert a hideg és nedveség iránt érzékenyek. Eleinte fogolyhoz hasonlítanak, barnás színűek, hátuk s fejük hosszában fekete csikkal, veres csőrével és lábakkal. Midőn tollzatuk színe változik, gyorsan és erősen nőnek, az időjárás változatossága iránt nem érzékenyek, általában betegségeknek is kevésbé vannak alávetve, mint más szárnyas állatok. A kis csirkéknek első eledelük legyen keményre főtt tojás, zsemlyemorzsával s csalánnal elegyítve, de legkedvesebb eledelük a hangyatojás.

Tojásaik nem nagyok, csaknem gömbalakuak és sötétbarnaszínűek, igen kemény héjjal, azért a kiköltés is négy hétig tart. Igen izletesek s azért, úgy mint a bibicz tojások, csemegéül szolgálóak.

Gazdasági szempontból is értékesek, mert igen jó s csak nem jobb sültet adnak, mint a fázának. r.

A kezdő méhészeknek.

Mi az oka annak, hogy sokan, kik kezdetben hévvel fognak a méhészkedéshez, később elleneivé válnak annak?

Midőn az ember felismerte a méh hasznosságát s háza tájéka körül meghonosította, megszelídítette, vagyis a már létezett háziállatokkal egy rangra emelte, tapasztaltuk, hogy a rovarvilág eme legreimekbbjéhez mindig az anyagi érdek vonzotta

leginkább. Napjainkban előttünk állanak a példák, nem kell érettök a könyvtárak porlepte füzeteit előszedegetni, hanem, ha a régiokról akarunk meggyőződni, úgy hozzájuk kell folyamodnunk, hol megis találjuk az adatokat, de elszörnnyüködünk azon, hogy honnét nyerhették őseink azt a sok mézet, holott napjainkban bizony édes kevesebbel kell beérnünk. Ha kutatni akarnók ezt, megis találunk az okát, de hagyjuk s kövessük a megszakított vezérfonalat.

Akkor méhészeti tudományról szó sem volt, de nem is kereste azt senki. A homály leple alatt szendergett az is, a mit ma még a kezdő is tud. Ehhez hozzá szegődött a babona és az előítélet, minek bizonyítékát találjuk a halhatatlan nevű Rákóczy méhészmesterének fennmaradott feljegyzéseiben. Egymástól örökölték a méhészek a gyakorlati fogásokat, ezzel aztán meg is elégedtek. Akkor még a természet sem volt oly zsugori. Sok volt a mézelő virág. A szántás-vetés nem vett oly nagy terjedelmet mint napjainkban. Ma már nagyon is körül kell tekinteni a méhésznek, ha mézzel telve akarja látni edényeit. Akkor a kezdő az öreg méhésszel együtt kezdő volt s az is maradt a sirig. Ami őtet tovább vitte, nem állott másból mint abból, hogy megtanulta amannak ápolási módját s aztán azzal be is végezte e téren tanulmányait.

Ma már a méhész a szó szoros értelmében méhész, ha párosította elméleti ismereteivel a gyakorlatit s az elméletre támaszkodva viszi azokat keresztül.

S ha nem elégszik meg a látszólagos tökélyel, hanem tovább megy, újít, javít, de mindenkor a méhek természeti tulajdonainak szem előtt tartása mellett; úgy eléri azon pontot, melyet ezen téren tökélynek nevezhetni, méltán megérdemli a mester és művész nevet. Az ő zenéjének viszhangjai persze a monoton zsongás, melyhez kísérőül még az a mérges fullánk is hozzá szegődik. Persze, hogy küzdés, iparkodás és jó adag türelembe kerül, különösen ha tekintjük a kezdők rémét, a már előbb is említett mérges fullánkot.

A méhészet maga magát kedvelteti, kettős érdek vonz hozzá mindenkit. Először az anyagi haszon, másodsor a szórakozás, melyhez még ha a tudományos kutatás, gondos körültekintés is hozzájárul, úgy el van érve a cél, a munkás révbe jutott.

A ki csak az elsőnek hívei közé szegődik, az hamar bevégi pályafutását, keserűen csalódik, leteszi, szünetbe dobja a méhészeti eszközöket, a drága pénzen megszerzett kaptárokat a padlásra költözteti, célját tévesztett s azok táborába szegődik, kikről tételelem címében szólottam. De igazságos lesz-e eljárása, hogy ha neki áll a méhészet semmis értékének híreszteléséhez? Nem. Ő nem tanulta meg a kellő előismereteket, melyek segélyével megmaradhatott volna szándéka mellett. Nem volt elméleti ismerete s tudtán kívül maga alatt vágta le a fát.

Okozható-e ebben valaki? Feleletem: igen és nem.

Nézzük meg először, kik hát a bűnösök és ha a kezdővel szemben vétkeket követtek el, miben áll az? Nem másban, mint a méhészeti eszközök és kaptárak szaporításában. Ez ugyan kétségesnek tetszik előttünk és hajlandók vagyunk tőle megvonni az igazságot, de lássuk tovább a dolgot.

Ma feltaláltatik valamely kaptár, persze dicsérik széltiben hosszában. Akad is vevője elég. Egyik vagy másik tapasztalt méhésznek későn kerül a kezébe. Látja, tapasztalja hibáját, ki is mondja róla véleményét, de már későn, mivel már sok megitta a levét, vagy mi több, azok is, kik már benne vannak a pácban hisznek is nekik, meg nem is és járják a megkezdett utat. Hanem az igazság mégis csak igazság marad, előbb-utóbb érezeti büntető ostorát. Akkor már minden késő, minden veszve.

A csalódottak igen természetesen nem igen szépen emlékeznek vissza arra a nagyszámu tandijra s ime itt van ama tábor, mely a méhészetnek esküdt ellensége. Őket hiszékenységük tette hitelenné s ez a véték egyedül az ujitóknak tudható be. Már most ezek után talán megállapodjunk? ne haladjunk, ne ujtunk? A világeért sem mondom én ezt, hanem igenis haladjunk, ujtunk, de csak okkal móddal. Ne a hiúság és a mások javának keresése vezessen. A már meglévő jókat ismerjük el, használjuk, ne dobjuk félre holmi agyrémekért. Tanuljunk legyőzni hiúságunkat.

Lassan és óvatosan haladjunk. A mit jönnek találunk, ajánljuk, a használhatatlannal szemben pedig mondjuk ki határozottan véleményünket.

Annyi már az eszköz, hogy alig tudunk belőlök válogatni. Elégedjünk meg ebben a szükségességekkel, de azok aztán legyenek minden tekintetben jók és használhatók. A befektetés legyen meggondolt. Soha sem tévesszük szem elől eme mondást: „Lassan járj, tovább érsz.”

A kezdőknak rendszerint az a hibájok, hogy egyszerre sokat akarnak. Nem érik be egy két családdal, nem elégszenek meg az ugynevezett méhészeti előiskolával, a kasos méhészkedéssel, hanem nyakra főre szerzik be a mozgószerkezetű kaptárokat. Rendszerint nem kéri ki a tapasztalt méhészek tanácsát s ha ezt meg is teszik, nem követik. A kik pedig meglátogatják őt szentélyében, felteszem egy jól felszerelt méhészen, zavarba jönnek, sokat látnak és sokat akarnak. Nem szabad soha sem elmulasztani óva inteni a kezdő figyelőt, hogy ha befektetéshez fog, óvatosan tegye azt. Az pedig, ki elmulasztaná hangsúlyozni ezt, szintén bünt követne el s azzal csak az előbb említett tábor szaporítaná. Azért résen legyünk. Ne legyünk a tanácsok osztogatásába szűkmarkuak, kerüljük a Drákeféle rövidséget, de szélsőségbe se essünk. Azért, ha felkeresnének tanulni és haladni vágyók telepünkön, helyes és határozott utbaigazítással szolgáljunk nekik. De lássuk, mennyiben oka a kezdő saját kárának?

Nem hinném, hogy sértének valakit azzal, ha azt merem állítani, hogy a kezdők kevés méhészeti ismerettel bírnak. Ez, t. i.: az ismeret hiánya nem lenne oly nagy baj. Az idő és a szorgalom mindent meghoz. Kezdetleges ismeretekkel csak kevéshez fogunk, de azt végezzük, intézzük helyesen. Az ismeretek gyarapodásával gyarapodjék méhesünk is. Lassan-lassan tökélyre jutunk, céljt érünk, míg az elhamarkodott cselekedettel kárt fogunk vallani. Számos elszomorító példát hozhatnék erre fel. Napjainkban is elég van rá. De váljunk meg e szomorú képtől.

A jelen század méhészeze még mindig halad. Tökélyét még nem érte el. Sok ház körül nem donganak még azok a barna és szárnyas munkások. Mikor ezt elértük, azt mondhatjuk, hogy részben eleget tettünk kötelmeinknek. Ámbár még mindig lesz tenni valónk, de józan meggondolással kifogunk bontakozni a tömkelegből.

A méhészet hivatása nagy és magasztos. Soknak kenyeret ad már most is. Iparkodjunk e kenyeret gyarapítani s honfársainkkal megosztani. A magas kormány e tekintetben megteszi a magáét, kövessük híven ujmutatását. Ne riasszuk el magunktól a kezdőket, hanem inkább jó tanácsainkkal iparkodjunk megnyerni őket a hasznos és észszerű méhészkedésnek. Ez vagyona juttat, melynek áldását élvezik a vele fáradozók, de az általános vagyonosodással drága hazánk is.

(Magyar méh.)

Kovács Antal.

Kertészeti szakosztályunk működése 1882-ben.

VI.

A november 1-én tartott ülésben olvastatik mármaroszigeti magy. kir. főmérnök Nagy György ur levele melyben tanulmányi czélból Batul, Pónyik, Ananász Rte és erdélyi Narancs almát kér szakosztályunktól. A kert gyümölcsök készörömet megadatni határozatván, expedálásukkal jegyző bízott meg. Mely alkalommal még néhány csekélyebb jelentőségű tárgy megbeszélése után izleltettek sárdi Bothos Dénes urtól — Szász Lajos tagtárs közvetítésével — egy igen szép és jó nagy csíkos névtelen alma, Souler pergamen és téli cukor körték szintén Bothos D. urtól. Finom Szászap alma jegyzőtől s egy a Szászap almához sok tekintetben hasonló, de ugy nagyság, mint minőség s különösen piacosság tekintetben sokkal föltte állónak; e ritka szép és jó almát Kovács Lajos borsai tanító üggyársunk sziveségéből izleltük, kinek kertjében termelt s a mint átadásakor nyilvánítá, eredete még eddig titok, mely titok elárulását attól tette függővé, hogy milyenek fojja deklarálni a szakosztály. Akármikepp jutott e fajhoz tulajdonosa, annyit mondhatunk, hogy egy minden tekintetben kitünő almával gazdagodott ez által gyümölcsészetünk s nagyon ajánljuk, hogy ki-ki szert tenni igyekezzék rá. Még izleltetett Szentgyörgyi Józseftől igen jó Bózy de la Motte és Lajostól „Mári emléke“ néven egy a Dielhez nagyon hasonló jó körte.

A november 8 iki ülés csaknem egészben a néhai Kilyén Ferencz-fele magyar-alkói gyümölcsök izlése és rektifikálásával telt el, melyek közt igen sok jelsre és kitünőre talaltunk s a melyekről jelenlegi tulajdonosának, egy csakuem egészben tájékoztató névsort kézbesitünk is.

Ezeken kívül izleltettek még Veress Ferencztől igen szép és jó Belmont és Bányabükki kormos (francia szürke Rte) almák, elnök id. Bodor Páltól Keveron páratlanja, Napoleon vaj, Téli Robin néven valódi Diel vajoncza és felünően finom Admiral Cecil, delicatesso körte és jó Virgouleuse = egri körte Veress Ferencztől.

A 15-én tartott ülés nagyon tartalmas volt; ebben értesült a szakosztály azon örvendetes hir felől, miszerint az ojtványok nagy keletben vannak. Ez alkalommal mutatta be Szabó Sámuel tagtárs azon szép Cheimatobia brumata = téli moly-pille = Frostspanner gyűjteményt, melyet Parádi Kálmán főiskolai tanár ur bocsátott szakosztályunk rendelkezésére, egy nagy üveg-kántában; igérvén egyszersmind, hogy e szivességet más e nemü rovar-ellenségeink alapos megismertetésével folytatandja. Ekkor merült föl az a kérdés, hogy a közelebbi tavasz és nyár folytán közvetlen tanulmányozóivá váljunk rut ellenségeinknek s közellen érintkezésbe tevén magunkat rovarász szakférfiakkal, minden lehetőtt elkövessünk, arra nézve, hogy azoknak legalább is részben való pusztítását eszközhessük.

Végül izleltettek: Multhaupt Carmin Rtte Szentgyörgyi Lajostól, igéző szep s éppen oly jó alma, Finom Hardenpont izletesse, jó Jaminette és Virgouleusek elnök és jegyzőtől; Crasanne perg. és Maana Colmár Szentgyörgyi Józseftől; egy Diel alakú és izü névtelen s egy valódi Diel Sárdi Lőrincz uján Korbuly Bogdáné ő nagyságától.

Nov. 22-én szakosztályi jegyző Bereczki Mátá gyümölcs. munkája II ik kötetének 2—3 füzetét s ennek kapcsán az avval küldött — ez évben kiadott gyüm. katalogusát — s melleg hangon hija föl a szakosztály figyelmét s illetve intézkedését azon körülmény tekintetében, melyet pár szóban e katalogus hátsó oldalán nagy pomologus hazánkfia jelez, hogy t. i. „nekem sokára, drága kertjétől alig ha meg nem kell válni.“

Indítványozza jegyző, hogy e hazánkban páratlan becsü speciális gyümölcs-telep megmentésére, kövessen el a szakosztály minden töle telhetőtt. Törekedjék arra, hogy e telep országos tulajdonná tétessék s mint ilyen, avval a szigoru lelkiismeretes pontossággal kezeltessék ezutánra is, a mint azt lankadatlan buzgalom megteremtője s eddigi hü gondozója tevé! A szakosztály az indítványt teljesleg magáévé téve, tette át az ügyet az igazgató választmányhoz, kérve, hogy e tekintetben az országos gazdasági egyesület meleg pártfogását kérje.

Ez ülésben értesítette titkár tagtárs a szakosztályt az ig. választmánynak e hóban hozott azon határozata felől, miszerint a nagy-utcai szőlőskert főfelügyelete is a kert. gyüm. szakosztályra ruházott.

Szakosztályi jegyző tudatja, hogy Bereczki legújabbán megjelent füzetében tízféle erdélyi ősi almák leírása is bennfoglaltatik és pedig névszerint: „Batul, Pónyik, Szászap alma, Muntineskö = havasi fürtös, Magyar tángyér, Marosszéki piros párizs, Mádai kormos, Borsos alma Gyógyi és Bodor (Schönbrunni) Rtte s kéri, hogy ezek átnéze-senek — s azon esetben, ha azok leírása a szakosztály tudatával is azonosnak találhatnák, usse rá jóváhagyásának pecsétjét s csatolja azok leírását mult évben lefestett almáihoz.

Mely elfogadott incidens kapcsán az is kimondatott, hogy

a mely lefestett ősl almáink még nem irattak volna le, e tél folytán leirassanak. Mely munkára első sorban épen maga az elnök volt szives vállalkozni.

Ma hozott az a határozat miszerint érdeklődő ügyfeleink s különösen helybeli tanár és tanító társaink szakosztályunkba való tömörülésre szólítottassanak föl, hogy ez által minél szélesebb körbea tétethessék ismeretessé az áldásos gyümölcsészet eszméje.

Szintén id Bodor Pál szakoszt. elnök volt szives vállalkozni arra is, hogy a jövő ülésen a téli molypille, anthonomus pomorum s ezek más ártalmas rokon fajairól értekezést tart, mely alkalomra Parádi Kálmán szaktanár ur is fölkéretni határozottatott, hogy annál correctebb megállapodásra juthasson a szakosztály.

Utastított az egyleti kertész, hogy a bevermelt ojtványok kellő módon beföldeltessenek s a szükséges földforgatás (rigolirozás) megkezdettessék — s a kerítések rései, romlásai jó karba hozassanak.

Örömmel vétetett tudásul Gamauf tagtárs azon jelentése, miszerint Budapesten jártában a Batult annyira elismert gyümölcsnek látta föltüntetve; hol kilóját, melyben 10 drb. volt, 80 krral lehet kapni, melyből egy párt magával is hozva, kitűnő jónak találattott.

Izlettett még néhány Kilyén Ferencz-féle alma és körte, Nagy Dánieltől valódi St. Germain, Clairgeau, Bezy de la Motte és Virgouleuse körték és angol téli pármén, Dr. Réthy Mórtól Ferdinánd korona-örökös; Tóth Tamás utján egy néhai Buczi-féle gyűjteményből nyert ismeretlen szép, de kevésbé jó körte. Elnökiül finom kis téli Nelis, Diel vajonca, kései d'Hardenpont és az igen áromás és jó édes Sterksmann vajonca.

November 29-én a tagok csaknem teljes számban jelentek meg; kiken kívül még Dr. Winkler Frigyes orvos, Parádi Kálmán, Dr. Gocs Jenő (ki ez alkalommal rendes taggá is lett), Keresztély Kálmán urak szerencsétlették a szakosztályt.

Főtárgyát ez ülésnek a főnebb jelzett rovarok fölötti igen érdekes és tanulságos eszmecsere képezte, melynek vezetéseért elnöknek s fölvilágosító utbaigazításaiért Parádi szaktanár urnak elismeréssel adóztak a jelen levők.

Igen szép és hasznos multságára szolgált a mai ülésnek még az a szép és válogatott fajú gyümölcs kollekczió, melyből fizfélélt Rutter tagtárs mutatott be a kolos-monostori kir. gazd. tanintézet gyümölcsészetéből Névszerint: Piros Bibornok, Piros téli galambka, Köstlichster (legizletesebb), Német arany peppin, Kewi arany alma, Wagener almája, Parker peppinje, Sárga Bellefleur (nagyon hasonló a Belmonthoz) igen szép és jó alma. Valódi Orleansi Rtte almák s a Marechal Vaillant igen szép nagy, sok tekintetben téli esperesre emlékeztő körte.

Továbbá elnöktől szép és jó csíkos Paradicsom, jó pónyik, Bodor Rte (Schönbrunni) Dr. Réthy Mórtól és Szentgyörgyi Lajostól Kronprinz Ferdinánd s utóbbtól még Bodor Rtte; francia szürke Rte és Josephine des Malnes kitűnőségű gyümölcsök. S elnöktől végül egy még jobb Malnes s ezek koronájául a Szenkovich Márton D'Argensonja.

A decz. 6-iki ülésben Szenkovich Márton indítványa folytán kifejezést ad a szakosztály azon ténykedés fölötti örömenek, melyet a hunyadmegyei ev. ref. egyh. megye a gyümölcsészet érdekében Dózsa Dénes tanár indítványára határozatilag kimondott, hogyt. i. „Minden pap annyi gyümölcsöt tartozik évenként nemesíteni, a mennyiből hitközsége minden háztájának 5 drbot ingyen vagy legolesőbb áron adhat. Vadonczokról és ojtógalyakról az egyh. megye előljárósága gondoskodik.“ A szakosztály e nemes törekvést örvendetes tudomásul vette, mindazonáltal egészen célravezetőbbnek vélné az olyatén szerű intézkedést, mely nem kötné e dolgot egyáltalán nemzetiségi, felekezeti s tudó a jó ég mi má-féle föltételekhez. Abban a meggyőződésben él szakosztályunk, hogy ha a „Községi faiskolák“ ügye kívánt mederbe tereltetik s azok élére szakértő vezetők állittatnak, a cél egészen tapintatosabb módon lesz megközelíthető s annak idején el is érhető „Községi faiskolák“ létesítését eszközölni méltóztassanak hát mélyen tisztelt hunyadmegyei egyh. előjáróink s juttassanak abból aztán mindeuknek, a kinek csak egy kis kedve van Pomona birodalmában munkálni. Méltóztassanak csak egy tekintetet vetni a szolnok-dobokamegyei e nemű állapotokra is, hogy mit képes tenni egy lángbuzgalmu fiatal vándortanár — Vékony Gábor! Ott látható az e lapok mult évi 51-ik számában, dióhéjba szoritva. Különbzen üdvözli a szakosztály a mélyen tisztelt kezdeményezőket.

Zonda László köztelki kertész tesz jelentést arról, hogy őszi és jövő tavaszi eladásra 64 drb. híján 4000 ojtvány áll a vevők rendelkezésére. Mely jelentés kaposán utasítva lett a kertész ur, hogy a 27-én tartandó ülés elé az összes ojtványtáblák, anyafa telep s egyáltalán minden a szakosztály körébe tartozó dolgokról a leltárt nyujtsa be, hogy az állandó bizottság azt fölülvizsgálván, a köztelek valódi képét tárhassa a szakosztály s illetve az ig. választmány elé. Izlettettek ez ülésen Rutter utján N.-Enyedről őszi piros Calvil. Sárpatokról egy finom áromás — névtelen alma. Szintén Enyedről egy Kugelapfel. Wagener Rtteje Ruttertól, hasonló hússal és izzel a Sövárhihoz. Uj Zephirin Gregoire elnöktől, jó Clairgeau Nagy Dánieltől, valódi finom Manna Colmár N.-Enyedről.

Szentgyörgyi Lajos,
szakosztályi jegyző.

(Vége köv.)

EGYVELEG.

— Választmányi ülés sieltetése. Az erdélyi gazd. egyeslet februárban esedékes igazgató választmányi ülése kivételosen január 29-én délután 3 órakor fog megtartatni, miután több fontos tárgy u. m. a hazai gazd. egyesletek szervezésének kérdése a nagy-enyedi vándorgyűlés programjának megállapítása, az egyesleti közgyűlés határnapjának kitűzése stb. vár elintézésre.

— Felhívás az erdélyrészi ménlő-tulajdonosokhoz! Az állami fedező ménnek létszámának elég-

telensége már évek óta korlátozta a Nagym. földmivelési miniszteriumot abban, hogy az erdélyi részek területén fekvő községek közül mindazokban, honnan fedeztetési állomás felállítását kérelmezték, ilyeneket szervezethessék. A tenyésztés fokozatos emelkedésével szemben, ezen a tenyésztők érdekeire hátrányos helyzetben némileg segítendő, a magas miniszterium elhatározta, hogy a jó községi és magán ménnek tulajdonosait, alábbirt feltételek mellett államilag segíyezni fogja; különösen oly helyen, a hol egyfelől a vidék méltó követelményeire mértén állami ménnek kellő számban nem állanak rendelkezésre, másfelől a lótenyésztési ügy fejlődhetése, már általános viszonyoknál fogva is, eredményt ígér.

A feltételek a következők:

1-szor. A mén tulajdonosa — legyen az község vagy egyes tenyésztő — kötelezi magát arra, hogy a megyei lótenyésztési bizottság által alkalmasnak ítélt ménjét kivétel nélkül közhasználatra bocsátja s a lótenyésztési bizottsági elnök által meghatározandó formájú s hitelességű fedeztetési jegyzékből igazolni tudja, hogy legalább 35 darab, idegenek birtokát képező kanczát fedeztetett ménjével a fedeztetési igény alatt.

2-szor. A segíyezett ménért fedeztetési díjúl legfeljebb 2 forintnál, vagy ezzel egyenlő értékű terménynél vagy szolgáltatmányánál többet egy kancza után nem vesz.

3-szor. Kötelezi magát, hogy a mént a fedeztetési idény alatt naponta reggel 9 óráig istállójában tartja, hogy a jelentkező kanczatulajdonosnak a távolabb vidékről is alkalmas legyen a mént használni; magától értetődően, hogy az ez óráig megelőző fedezés esetében e várakozást tennie szükséges nem leend.

4-szor. Kötelezi magát, hogy a mént egész esztendőben megfelelően táplálja; de különösen a fedeztetési idény alatt elegendő szemes eledellel is tartja; alávétvén magát a mén tartására, valamint a fedeztetésnél követni szokott eljárásra úgy a megyei lótenyésztési bizottság, valamint a teleposztály vizsgálatának, ellenőrzésének és felügyeletének, nemkülönben az ezek által rendelt esetleges eljárásnak eszközzésére.

5-szor. A pénzübeli állami segély a mén darabját illetőleg 60—100 frt.

6-szor. Megengedtetik, hogy a helyi viszonyok szerint a segíyezett ménnek szabad ménesben szabadon is használtassanak, oly kikötéssel azonban, hogy egy mén számára több kanczának kerülai 60-nál nem lehet.

Felhivatnak tehát a t. ménlótulajdonosok, egyesek úgy, mint községek, a kiknek alkalmas, alakzatára nézve ha nem is teljesen megfelelő, de örökös hibáktól ment, nem épen elsanyart ménjök van és a mént a fentebbi feltételek s állami segély mellett közhasználatra átengedai hajlandók, hogy e tárgyban f. hó 25-ig nálam jelentkezzenek. Ezen jelentkezésnél egyuttal bejelentendő még a ménlő neve, színe, magassága és kora is.

Kolozsvárt, 1883. január 10.

Br. Bánfi Dániel, s. k.

az erdélyi központi lótenyésztési bizottság elnöke.

— Pályázati hirdetés. A vas megyei gazdasági egyesület által a gazdasági mellékiparágak ismertetésére egy 20 arany jutalomdíjjal hirdetett pályázat határideje 1882. szept. hó 30-án lejárt a nélkül, hogy egy pályamunka is beérkezett volna. Az egyesület igazgató-választmánya a kitűzött kérdést nagyon fontosnak tartván mezőgazdaságunk fejlődésére, új jövedelmi források megnyitására s a meglévő munkaerő célszerű kihasználására; szükségesnek tartotta még egy kísérletet tenni és a gyakorlati szakismeretekkel bíró gazdasági írók figyelmét ezen pályázat újabb kiírására ezennel felhívni. A pályázati feltételek következők: A vas megyei gazdasági egyesület 20 arany pályadíjat tűz ki egy oly munka megírására, melyben lehetőleg röviden a nép felfogási képességéhez alkalmazott irmodorban megismertetnek: a kis gazdaságban is hasznossal üzhető gazdasági mellékiparágak, melyeknek anyaga a gazdaságban is előállítható, vagy kevés költséggel közelben beszerezhető. Ezen munkában egyuttal az ezen mellékiparágakhoz használandó nyers anyagok termelési és feldolgozási módja is leírandó, mindezeknél megyénk viszonyai szem előtt tartandók; a munka benyújtásának határideje 1883. évi márczius hó 1-re tűzött ki; a pályamunkák tisztán és idegen kézzel leírva és a szerző nevét rejtő jelíges levélkéek csatolásával a kitűzött határnapig a vas megyei gazdasági egyesület elnökségéhez Szombathelyre czimezve küldendők be. A legjobb pályaművet illetőleg az egyesület fentartja magának a jogot, hogy azt értesítőjében kinyomtathassa, esetleg önálló mű gyanánt is kiadassa, a mű egyébíránt a szerző tulajdona marad.

Az igazgató-választmány megbízásából:

Bertha György,

egyleti titkár.

— Mi az oka a tehének elvetélésének és miképen lehet rajta segíteni? Ezen kérdésre Damman tanár a „D. P.”-ben következőleg válaszol: A borjú elvetélésének igen sok oka lehet, úgy, hogy adott esetben mindig gondosan utána kell nézni, hogy mit lehet okszerűen felvenni. A ragályozás néha egész istállóban járványszerű elvetéléseket okoz, ezen az istállónak tisztán tartása és fertőtlenítése által lehet segíteni. Okul szolgálhat az is, hogy az állat az istállóból való kimenetelekor hasát az ajtófélfához üti. Ezeken kívül számos körülmény idézi elő a méh izomzatának összehuzódását és így az elvetélést, ilyenek pl. hideg víz ivás, anyarozs és üszög által megtámadt takarmány evése (az anyarozs nemcsak a rozsbán, hanem minden fűneműben előfordul) romlott, besavanyított takarmány, mely igen könnyű emésztési zavarokat okoz, vízbe áztatott repceolajpogácsa etetése. Az is megtörtént, hogy egy istállóban az elvetelés mindaddig tartott, míg a tehének mellett velük rokon bika tartatott, de azonnal megszűnt, mikor egy távol nevelt, bár ugyanazon fajú bika alkalmaztatott. Ezek tekintetbevétele mellett bárki is eldöntheti, hogy mi az oka az elvetelésének és azonnal segíthet a bajon, gondot kell azonban fordítani arra, hogy az istálló minden esetben fertőtleníttessék.

(M. F.)

— Értesítés. A magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete által életbe léptetett

állomás-közvetítő osztály — elfogad minden körébe tartozó bejelentéseket és kéri ugy a földbirtokos, mint a bérlő urakat, hogy az üresedésben lévő állomásokat az egyesületi irodának (Budapest, papnövelde-utca 6.) jelentsék be. Állást kereső tag urak sziveskedjenek beküldeni bizonyítványaik másolatát, hogy előforduló esetekben őket ajánlhatjuk. E közvetítésért költség nem terheli sem a földes urat, sem a folyamodó egyesületi tagot, — mivel ezen intézménynek főcélja az, hogy a földbirtokos és bérlő urak támogatását a tag urak javára ezen uton is kinyerje. —

Krocsák G. Emil,
az egyesület ügyvezetője.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest jan. 20. | Bécs jan. 20.

Buza	9.45 — 10.10 frt	9 10 — 11.15 frt
Rozs	7.00 — 7.30 frt	7 65 — 8.25 frt
Árpa, takarmány	6.60 — 6.85 frt	6.75 — 7.50 frt
Árpa, szeszfőzésre	7.00 — 7.60 frt	8 10 — 10.00 frt
Árpa, seres	7.80 — 9.20 frt	10 20 — 11.20 frt
Zab	6.20 — 6.60 frt	6.70 — 7.40 frt
Törökbuza	5.95 — 6.15 frt	6.40 — 8.80 frt

Budapesti marhavásár január 18-án. Összes felhajtás 1779 db. nagy és 697 apró marha. Ebből eladatott 26 db. bika, 1001 db. ökör, 560 db. vágó tehén, 118 db. fejős tehén, 64 db. bival, 469 db. borju, 228 db. juh. Árak: bika darabonként 66—154 frt, ökör páronként 184—347 frt, vágó tehén páronként 135—262 frt, fejős tehén darabonként 90—186 frt, bival páronként 155—248 frt, borju darabonként 16—42 frt, bárány páronként 6—11 frt, juh páronként — — frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 51—54 frt, tehénhús 48½—51 frt, borjuhús 64—86 frt, bivalhus 46—49 frt.

Bécsi marhavásár január 16-án. Összes felhajtás 3096 drb és pedig 1895 drb. magyar, 423 drb. lengyel és 778 drb. német fajta, melyből 3041 drb. ökör, 30 drb. tehén, 24 drb. bika és 1 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 50—64½ frt, lengyel 54—58 frt, német 50—66 frt, tehén 47—52 frt, bika 52—54 frt, bival — frt. Lábán darabonként 100—225 frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár január 19-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőező részvénytársaság jelentése.) A hét kezdetén lanyha üzleti hangulat uralkodott és az árak esökkentek, mert külföldi piacokról lanyha jelentések érkeztek és a kereslet is csekély volt; de mivel hét végével nagyobb szükséglet állott be, zárlatok szilárdabb irány mutatókzott.

Heti átlag árak: magyar vál. áru 260—300 kgr. nehéz 61½—62½ kr., 220—260 kgr. nehéz 60½—61 kr. Öreg 300 kgr. tuti 59—60 kr. vidéki sertés 58—59½ kr. Transitóban: szerbiai 57½—61 krajczár, romániai 58—63 kr., tüskés 54—57 kr. tisztán kgrammonként. — Összes felhajtás: 76,924 drb. összes elhajtás 66,861 drb.

Bécsi sertésvásár jan. 16-án. Összes felhajtás 6118 drb. és pedig 1402 drb. nehéz, 1790 drb. középhez és 2926 drb. süldő; melyből 2692 drb. magyar, 2926 drb. orosz-lengyel, 400 drb. szerb és 100 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 55—57 frt, középhez 47—54 frt, süldő 32—40 frt; szalonna és zsír 72—74 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybottítás és vízművészeti kellékek tárlata.

Szerező-műhely kftak s vízvezetékberendezésére.

WALSCH FERENCZ
első magyar gép-
és tüstőtsterek, gyár,
harang és érez-öntöde
ERDÉLYORSZÁGI FŐVTELEPE
Kolozvárt.
Bel-Monosorutca 12. szám.

Tetemesen leszállított gyári árak mellett.

(2.)

(4—52.)

(27.)

Az e. o. általános

(4—5.)

BALESETEK ELLEN BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BÉCSBEN.

Teljesen befizetett alaptökeje: Egy Millió frt. o. é.
A társaság elfogad:

1. Egyénenkint való biztosításokat

balesetek ellen és pedig minden testi baleset ellen, mely a biztosítottat hivatásában vagy azonkívül, otthon vagy utközben érheti. Példa: Valamely bankár, orvos, ügyvéd, irodai hivatalnok, ha a biztosítást 5 evre köti meg, 10 000 frtot halál és munkakeptelenség esetére 11 frt évi-díj lefizetése mellett biztosíthat magának. — Több koczkazattal járó hivatású egyenekre nevezve, a díj megfelelő arányban drágább.

2. Tömeges biztosításokat

a valamely gyárban vagy más iparvállalatnál alkalmazott valamennyi egyent hivatászerű foglalkozásuk gyakorlása közben érhető testi balesetek ellen. A Magyarországi vezérügynökség

BUDAPEST, Drottnya-utca 10. sz.

Kolozvárt, főügynök: BOÉR SANDOR.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter						100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús	
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tűzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balászfalva	január	18	600	525	450	—	200	350	320	—	260	40
Báui-Hunyad	január	16	720	560	600	—	265	490	—	—	190	40
Besztercze	január	2	650	450	500	—	260	400	500	200	320	36
Brassó	január	19	655	490	395	325	225	370	285	270	245	40
Csik-Szereda	január	17	750	590	425	330	200	450	200	60	200	32
Deés	január	16	760	680	580	380	370	580	600	180	380	34
Déva	január	13	835	710	650	—	350	510	200	90	230	40
Erzsébetváros	január	20	675	500	450	—	300	400	350	140	250	44
Fogarás	január	19	715	—	390	—	190	400	260	80	240	42
Gyula-Fehérvár	január	13	600	500	450	—	250	400	200	100	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	január	13	800	700	550	475	275	475	250	50	160	32
Hátszeg	január	1	700	600	650	400	400	400	300	100	215	40
Kézdi-Vásárhely	január	18	650	550	450	300	240	400	380	100	300	36
Kolozsvár	január	18	660	—	485	—	220	395	240	200	300	40
Maros-Ludas	december	21	750	600	650	540	500	480	—	—	299	40
Maros-Vásárhely	január	18	835	700	725	625	555	565	350	180	450	40
Medgyes	január	18	625	525	440	—	240	385	160	95	270	40
Nagy-Enyed	január	11	625	525	400	—	275	360	400	200	280	40
Nagy-Szeben	január	19	610	490	460	—	220	400	160	110	325	44—46
Nagy-Várad	január	9	690	550	500	360	235	455	460	250	380	48
Segesvár	január	18	700	500	450	—	230	430	170	110	200	44
Sepsi-Szent-György	január	15	650	500	480	300	210	380	200	80	180	36
Szamosújvár	január	15	620	460	500	—	210	400	250	80	260	40
Szász-Régen	január	18	580	410	510	—	255	420	310	110	260	36
Szász-Sebes	január	18	775	650	500	—	250	375	190	130	240	44
Szászváros	január	20	380	370	310	—	220	270	190	180	110	36
Szekely-Udvarhely	január	16	700	550	425	—	225	500	250	30	300	40
Szilágy-Somlyó	január	19	650	570	490	—	195	390	300	200	300	40
Teke	január	15	550	400	400	350	175	400	200	40	300	36
Torda	január	13	650	475	500	350	240	365	100	15	250	44

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		t	t-3	t-6	t-12	t-18	t-26	t-30	t-36	t-40	t-52										
		széri hirdetésnél belyeggel együtt																			
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr				
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
8 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletok 100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és la. unk. t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örököseinél, közép-utca Minorita-épület.